

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/112/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819204344
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3819204344.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: S. proti žalovanej: E., o vrátenie daru, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 9. októbra 2020, č.k. 18C/28/2019-141, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaná **n e m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej vrátenia daru, zamietol. Žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 628 ods. 1, 2, § 630 Obč. zákonníka, Článku 8, Článku 15 ods. 1 CSP, § 191, § 186 ods. 2, § 215 ods. 1, 2, § 153, § 154 CSP. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že Darovacou zmluvu z 25.01.2002 žalobca ako darca ako výlučný vlastník nehnuteľností daroval žalovanej ako obdarovanej polovicu nehnuteľnosti v k.ú. U., zapísané v danom čase v katastri nehnuteľností Katastrálneho úradu Q., Správa katastra H., na LV č. XXXX, parc.č. XXX, zastavaná plocha o výmere 357m², rodinný dom , č.s. XXX, postavený na parc.č. XXX, teda v podiele jednej polovice. Darovacia zmluva bola zavkladovaná pod č. R Čo sa týka žalobného návrhu žalobcu o vrátenie vlastníckeho práva k predmetným darovaným nehnuteľnostiam žalobcovi, v tejto súvislosti súd prvej inštancie posudzoval splnenie podmienok pre vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že na to, aby došlo k vráteniu daru, musí darca vykonať jednostranný právny úkon adresovaný obdarovanému, ktorým sa domáha vrátenia daru. Tento jednostranný adresovaný úkon, keď dôjde obdarovanému, vzniká darcovi právo domáhať sa vrátenia daru, teda požadovať od obdarovaného vrátenie toho, čo bolo predmetom darovania. Na platnosť právneho úkonu darcu, smerujúceho k vráteniu daru z hľadiska jeho určitosti, je nevyhnutné, aby v ňom boli uvedené konkrétne skutočnosti, v ktorých darca vidí hrubé porušenie dobrých mravov voči nemu alebo členom jeho rodiny. Tento právny úkon darcu môže byť obsiahnutý i v žalobe. V danom konaní podľa právneho názoru súdu prvej inštancie nebolo sporné, že prejav vôle darcu sa dostal do dispozície obdarovanej doručením žaloby a jej príloh dňa 27.01.2020 a následne aj doručením podania, ktorým žalobca žalobu zmenil dňa 29.07.2020. Uviedol, že v podanej žalobe a replike ako výzve darcu adresovanej obdarovanej na vrátenie daru žalobca ako významné skutočnosti, v ktorých vidí hrubé porušenie dobrých mravov obdarovanou voči nemu alebo členom jeho rodiny, uviedol, že od roku 2003 neprejavila žiadny záujem o darovanú nehnuteľnosť, neurobila žiadnu investíciu do údržby a zveľadenia nehnuteľnosti, k darcovi neprejavuje vďačnosť, podáva voči nemu a jeho rodinným príslušníkom rôzne žaloby k druhej polovici jej spoluvlastníckeho podielu, neplatí spoločný úver zo R., na rôznych sociálnych sieťach uvádza meno spoločného syna žalobcu a žalovanej ako I. J. R., napriek

tomu, že v rodnom liste má zapísané meno I. J. J., čím žalobcovi na verejnosti spôsobuje posmech, častuje jeho a jeho rodinných príslušníkov vulgarizmami, tieto vulgarizmy nie sú publikovateľné, vyjadruje sa, že rodinu žalobcu o všetko pripraví, zničí, neustále im ukazujú vztýčený prostredný prst, a to aj pred deťmi žalobcu, matka žalovanej si niekoľkokrát odpľula pred deťmi žalobcu a jeho manželkou a žalobca má podozrenie na intímny pomer žalovanej s iným mužom počas trvania manželstva. Súd prvej inštancie nemal za sporné, že vzťahy medzi žalobcom a žalovanou ochladli a spolu mimo súdnych konaní od roku 2003 nekomunikujú. K tvrdeniu žalobcu, že žalovaná neurobila žiadnu investíciu do údržby a zveľadenia nehnuteľnosti, od roku 2003 na predmetných pozemkoch nebola, neinvestuje do nich, ani sa o pozemky nijako nestará, súd prvej inštancie uviedol, že na jednej strane, ak je žalovaná spoluvlastníčkou darovaných nehnuteľností, teda pozemkov, mala by sa o svoje vlastníctvo starať. Mal za to, že na druhej strane je však potrebné zohľadniť skutočnosť, že žalovaná predmetné nehnuteľnosti od roku 2003 neužíva, pričom nebolo sporným, že sú v dlhodobom užívaní žalobcu a jeho rodinných príslušníkov a je teda prirodzené očakávať, že obhospodarovanie a bežné úkony okolo nehnuteľností zabezpečia tí, ktorí tieto užívajú. Každý zo spoluvlastníkov je povinný niesť náklady v súvislosti s užívaním nehnuteľnosti podľa miery spolunažívania, avšak pri posudzovaní pomeru užívania, či už pre stanovenie podielu nákladov, či povinnosť vec opravovať a udržiavať, nemožno vychádzať len z kvality užívania, ale i z jej intenzity. Nemal za sporné, že žalovaná predmetné nehnuteľnosti od roku 2003 neužíva, preto ak žalobca tvrdí, že neurobila žiadnu investíciu do údržby či zveľadenia nehnuteľností a do týchto neinvestuje, žalovaná sa bránila, že k tomu nebola zo strany žalobcu nikdy až do roku 2020 vyzvaná, a navyše žalobca by ju na predmetné pozemky ani nevpustil, pričom toto jej skutkové tvrdenie žalobca nerozporoval. S poukazom na uvedené, toto konanie nevykazuje znaky hrubého porušenia dobrých mravov obdarovanej voči darcovi a nebolo zo strany žalobcu ani nijakým relevantným dôkazom preukázané. Pokiaľ ako ďalší dôvod na vrátenie daru žalobca označil skutočnosť, že na pozemkoch, vrátenia ktorých sa v spore domáha, stojí stavba, ktorá patrí jeho terajšej manželke, poukázal na § 120 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého stavba nie je súčasťou pozemku je samostatnou vecou v právnom zmysle odčlenenou od pozemku a vlastník stavby nemusí byť súčasne vlastníkom pozemku. K tvrdeniu žalobcu, že predmetné pozemky môžu byť ďalším nástrojom žalovanej pre vydieranie žalobcu a jeho rodiny, že žalovaná k darcovi neprejavuje vďačnosť, častuje jeho a jeho rodinných príslušníkov vulgarizmami, pričom tieto vulgarizmy nie sú pred súdom publikovateľné, že žalovaná sa vyjadruje, že rodinu žalobcu o všetko pripraví, zničí a k tvrdeniu žalobcu, že neustále im ukazujú vztýčený prostredný prst, a to aj pred deťmi žalobcu, súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca nepreukázal súdu žiadnymi dôkazmi tieto svoje tvrdenia, teda, že takéto správanie obdarovanej sa objektívne prejavilo. Zdôraznil, že nie je rozhodujúci subjektívny pocit a úsudok darcu. Uviedol, že ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka nemožno rozširujúcim spôsobom vykladať tak, že sa ním postihujú aj dôsledky správania sa iných osôb ako obdarovaného, hoci aj jemu blízkych. Od obdarovaného by nebolo možné spravodlivo žiadať, aby znášal sankciu za správanie sa iných osôb voči darcovi, za ktoré sám nezodpovedá (Ro NS SR, sp. zn. 5Co 103/2002). K skutkovému tvrdeniu žalobcu, že žalovaná podáva voči nemu a jeho rodinným príslušníkom rôzne žaloby k druhej polovici jej spoluvlastníckeho podielu, súd prvej inštancie uviedol, že z registra tamojšieho súdu bolo zistené podľa sp. značiek, ktoré v procesnej obrane uviedla žalovaná, že v konaniach, vedených tamojším súdom sa žalovaná ako žalobkyňa v spore sp. zn. 7C/220/2009 domáhala určenia vlastníckeho práva proti D. J., Q. J. a žalobcovi, v spore sp. zn. 8C/34/2018 sa žalovaná ako žalobkyňa domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva a zaplatenie 3.600,- eur titulom náhrady za neužívanie spoločnej veci voči I. J. a D. J., v spore sp. zn. 9C/45/2015 R. ako žalobca sa voči stranám tohto sporu domáha zaplatenia sumy 21.088,77 eur s prísl. a v konaní sp. zn. 5Pc/17/2019 sa žalobca ako otec mal. I. J. J. domáha zapretia otcovstva. Konštatoval, že z uvedeného je zrejmé, že ak žalovaná podala voči žalobcovi resp. príslušníkom jeho rodiny žaloby, týkali sa ochrany jej vlastníckeho práva podľa § 123 Občianskeho zákonníka a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky. K ďalším skutkovým tvrdeniam žalobcu, že žalovaná neplatí spoločný úver zo R., na rôznych sociálnych sieťach uvádza meno spoločného syna žalobcu a žalovanej ako I. J. Q., napriek tomu, že v rodnom liste má zapísané meno I. J. J., čím žalobcovi na verejnosti spôsobuje posmech, pričom mal. I. žalovaná využíva ako nástroj na vydieranie žalobcu, od narodenia s ním nebol, a to má XX rokov, neumožnila mu styk a že žalovaná trvala v rámci exekúcie na tom, aby mu bolo zadržané vodičské oprávnenie pre neplatenie výživného, súd prvej inštancie uviedol, že k nim žalobca v spore neuniesol dôkazné bremeno, ktoré ho zaťažovalo, ide len o subjektívne tvrdenia žalovaného, ktoré v spore nijako nepreukázal. Pokiaľ súdu prvej inštancie predložil ako listinné dôkazy výpisy zo sociálnych sietí, v ktorých je uvedený jeho maloletý syn ako I. J. R., nebolo sporným, že ide o účet samotného dieťaťa a nie žalovanej. Mal za to, že žalobca relevantným spôsobom nepreukázal ani pravdivosť svojho tvrdenia o intímnom pomere, resp. nevere žalovanej s iným mužom počas trvania manželstva. Dôvodil,

že subjektívne presvedčenie nie je dôkazom na preukázanie pravdivosti tvrdenej skutočnosti. K tvrdeniu, že matka žalovanej si niekoľkokrát odplula pred deťmi žalobcu a jeho manželkou, súd prvej inštancie uviedol, že správanie sa rodinných príslušníkov nemožno pripisovať na ťarchu žalovanej z dôvodu, že ako subjekt tohto správania sám žalobca označil matku žalovanej a nie samotnú žalovanú, pričom súd prvej inštancie poukazuje na už uvedené zhora, že od obdarovanej by nebolo možné spravodlivo žiadať, aby znášala sankciu za správanie sa svojej matky voči darcovi, za ktoré sama nezodpovedá. Súd prvej inštancie v závere svojho odôvodnenia konštatoval, že splnenie dôkaznej povinnosti ešte neznamená unesenie dôkazného bremena, ak splnenie tejto povinnosti nevedie k preukázaniu jej tvrdení. Ak teda účastník konania, ktorý splnil povinnosť tvrdenia i povinnosť dôkaznú, navrhnutými i vykonanými dôkazmi nepreukázal ním tvrdené skutočnosti, znáša procesnú zodpovednosť za neunesenie tzv. dôkazného bremena. Procesný neúspech v spore postihuje v sporovom konaní toho, kto neunesol dôkazné bremeno, jednak neoznačil potrebné dôkazy, alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané. Dôkazné bremeno postihuje vždy toho, kto niečo tvrdí, teda spravidla žalobcu. Súd prvej inštancie v zmysle uvedeného žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nepreukázal v spore splnenie zákonných predpokladov na vrátenie darovaných nehnuteľností. Súd prvej inštancie záverom uviedol, že v prípade, ak je predmetom daru nehnuteľnosť a obdarovaný odmieta darcovi nehnuteľnosť dobrovoľne odovzdať a prepísať v katastri nehnuteľností, potom darca musí podať na súde žalobu o určenie jeho vlastníckeho práva k daru, pretože až určovací výrok súdu je podkladom pre ďalší zápis vlastníckeho práva darcu k daru príslušným okresným úradom do katastra nehnuteľností. Rozhodnutie súdu priamo nezakladá vznik vlastníckeho práva darcu, je len právnym titulom pre zápis vlastníckeho práva darcu do katastra nehnuteľností. Len v prípade hnutelnej veci je možné žalobou žiadať vrátenie daru. V danom spore sa žalobca domáha v rozpore s uvedeným vrátenia daru (nehnuteľností) namiesto žaloby o určenie vlastníckeho práva k daru. S poukazom na všetko uvedené súd prvej inštancie žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v celom rozsahu úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov v rozsahu 100% voči žalobcovi, o ktorej výške rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že odvolanie podáva z dôvodu, že dôkazné bremeno uniesol. Mal za to, že žalovaná svojimi vyjadreniami nepresvedčila súd, neunesla bremeno. Súdu prvej inštancie vytykal, že sa nesprávne vysporiadal so skutkovým stavom predmetnej veci a hlavne s jeho výpoveďou. Navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vyhovel jeho žalobe, z čoho možno vyvodíť, že sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku a vyhovenia jeho žalobnému návrhu v celom rozsahu.

3. Žalovaná sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť, pričom v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd poukazuje na vecne správne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje.

5. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalobcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP. Námietky žalobcu uvedené v podanom odvolaní preto nemohli prívodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané, ani tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje, aby nadbytočne neopakoval všetky pre strany známe fakty spolu so správnou citáciou právnych predpisov.

6. V posudzovanej veci sa žalobca v zmysle ním formulovaného žalobného návrhu domáhal vrátenia daru zo strany žalovanej, predmetom ktorého bol pozemok parc. č. XXX/X o výmere 251 m² a pozemok parc. č. XXX/X o výmere 106 m², ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na žalovanú na LV č. XXXX k.ú.

U. v podiele 1, dôvodiac, že správanie žalovanej ako obdarovanej vykazuje znaky hrubej rozpornosti s dobrými mravmi.

7. Súd prvej inštancie žalobu zamietol za aplikácie ust. § 630 Obč. zákonníka z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcom vo vzťahu k jeho tvrdeniam o správaní obdarovanej, ktoré by bolo možné objektívne kvalifikovať ako hrubé porušenie morálnych pravidiel takej intenzity, ktorá by bola spôsobilá k žalobcom požadovanému rozhodnutiu.

8. Právna úprava umožňuje rozhodnutie súdu prvej inštancie napadnúť odvolaním len z taxatívne stanovených dôvodov. Náležitosti odvolania vymedzuje ust. § 363 CSP. Medzi tieto náležitosti odvolania patrí povinnosť uviesť, z akých dôvodov považuje odvolateľ napádané rozhodnutie za nesprávne s tým, že taxatívne dôvody odvolania vymedzuje ust. § 365 ods. 1 CSP. V závislosti od toho, aké nedostatky odvolateľ súdu prvej inštancie vytýka, možno odvolaním napadnúť vady konania a vady rozhodnutia (skutkové alebo právne).

9. Žalobca v podanom odvolaní odvolací dôvod nekonkretizuje, avšak z podaného odvolania možno vyodiť, že namieta naplnenie dôvodov na odvolanie uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery).

10. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

11. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

12. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalobcu vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie z dostatočne zisteného skutkového stavu vyvodil správne právne závery, vychádzajúc z ktorých žalobe o vrátenie daru nevyhoveli, správne konštatujúc neunesenie dôkazného bremena žalobcom o ním tvrdených skutočnostiach, ktoré by boli spôsobilé indikovať k záveru o naplnení zákonných predpokladov uvedených v ust. § 630 Obč. zákonníka pre jeho úspech v spore. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne a presvedčivo odôvodnil v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutej právnej normy obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v časti o veci samej, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie.

13. Nad rámec uvedeného vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza:

14. Vychádzajúc z ust. § 132 ods. 1 Obč. zákonníka možno vlastníctvo veci nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu, alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom. Predmetom darovania môže byť všetko, čo môže byť spôsobilé byť predmetom iných občianskoprávných vzťahov. Darovať je teda možné aj nehnuteľnosti, ktoré prenecháva darca obdarovanému bez nároku na protihodnotu. Typickým znakom darovacej zmluvy je teda jej bezodplatnosť a dobrovoľnosť.

15. Ust. § 630 Občianskeho zákonníka rieši situáciu, keď sa darca domáha vrátenia daru od obdarovaného, pričom právnym dôvodom, na základe ktorého sa môže darca domáhať vrátenia daru, je správanie obdarovaného voči darcovi a členom jeho rodiny, ktoré hrubo porušuje dobré mravy.

16. Z uvedeného vyplýva, že k zániku darovacieho vzťahu podľa citovaného ustanovenia dochádza na základe dvoch po sebe nasledujúcich právnych skutočností: hrubého porušenia dobrých mravov, správaním sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny a jednostranného právneho úkonu darcu adresovaného obdarovanému.

17. Dobré mravy (boni mores) patria k zásadám súkromného práva, bývajú užívané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Dobré mravy hoci sú zákonným pojmom, a teda majú funkciu normotvornú, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí vždy od prípadu k prípadu sudcovi.

18. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného, alebo len jeho samotná nevďačnosť, ani menej významné porušenie dobrých mravov zo strany obdarovaného, ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Podľa judikatúry však musí ísť o porušenie značnej intenzity, alebo porušovanie sústavné, napr. vo forme fyzického napádania, hrubých urážok, alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, ktorá povinnosť vyplýva buď z právnych noriem (napr. § 18 a nasl., § 30 a nasl. Zákona o rodine), alebo zo zmluvného vzťahu (lex contractus), pričom tieto osoby patria k členom rodiny darcu. Nie každé správanie, ktoré nie je v súlade so spoločensky uznávanými pravidlami vo vzájomných medziľudských vzťahoch, napĺňa totiž znaky ust. § 630 Občianskeho zákonníka.

19. Negatívne správanie sa obdarovaného k darcovi alebo jeho rodine, ktoré treba posudzovať ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi, sa musí prejavovať objektívne. Právne vzťahy založené prevodom vlastníctva darovacou zmluvou zakladajú právny stav, ktorý má právnu istotu, požíva právnu ochranu s tým, že záväznosť z toho vyplývajúcu zmluvné strany na seba zobrali samy a dobrovoľne.

20. V posudzovanej veci tak bolo povinnosťou súdu prvej inštancie posúdiť, jednak či žalobca uniesol dôkazné bremeno vo vzťahu ku svojim tvrdeniam o konaní, ktorého sa mala dopustiť voči nemu žalovaná a súčasne tiež, či konanie žalovanej, ktoré jej bolo vytýkané žalobcom vo výzve na vrátenie daru a špecifikované v žalobe o vrátenie daru, napĺňa alebo nenapĺňa znaky hrubého porušenia dobrých mravov, a stupeň závažnosti takéhoto konania hodnotiť podľa objektívnych kritérií, nielen podľa subjektívneho názoru darcu. Pri posudzovaní správania obdarovaného nemožno opomenúť tiež uplatnenie princípu vzájomnosti, čo znamená, že pri skúmaní správania obdarovaného či vykazuje znaky kolízie s dobrými mravmi, sa musí vziať na zreteľ tiež správanie samotného darcu za účelom posúdenia, či sa aj on sám nespráva voči obdarovanému spôsobom s dobrými mravmi rozporným a či práve jeho správanie nie je príčinou (reakciou) obdarovaného, teda o výnimke by bolo možné uvažovať len v prípade zjavného nepomeru takéhoto správania. Teda len v prípade, pokiaľ by bolo preukázané, že tomu tak nebolo, nastali by právne účinky výzvy na vrátenie daru, t.j. obnovenie pôvodného vlastnickeho práva žalobcu k darovaným nehnuteľnostiam, ktorých vrátenia sa žalobca v predmetnom konaní domáha.

21. V posudzovanej veci z vykonaného dokazovania vyplynulo, že medzi stranami nebolo sporné, že darovacou zmluvou zo dňa 25.01.2002 žalobca daroval žalovanej 1 nehnuteľnosť - parc. č. XXX/X o výmere 251 m² a parc. č. XXX/X o výmere 106 m² zapísaných na LV č. XXXX, k.ú. U., ktoré sú predmetom tohto sporu. Vady tohto právneho úkonu súdom prvej inštancie z hľadiska jeho platnosti zistené neboli a platnosť darovacej zmluvy nebola napádaná ani prostredníctvom produkovaných odvolacích námietok. Výzva žalobcu na vrátenie daru bola, ako správne posúdil súd prvej inštancie, najneskoršie žalovanej doručená spolu so žalobným návrhom. Vychádzajúc zo skutočností uvádzaných žalobcom v žalobnom návrhu, tento vzhliadol hrubé porušenie dobrých mravov žalovanou tvrdiac, že táto od roku 2003 neprejavila žiadny záujem o darovanú nehnuteľnosť, neurobila žiadnu investíciu do údržby a zveľadenia nehnuteľnosti, neprejavuje darcovi vďačnosť, podáva voči nemu a rodinným príslušníkom rôzne žaloby, neplatí spoločný úver zo R., na sociálnych sieťach uvádza meno spoločného syna žalobcu

a žalovanej ako I. J. Q. napriek tomu, že v rodnom liste má zapísané len meno I. J. J., častuje jeho a jeho rodinných príslušníkov vulgarizmami a pod.. Vo vzťahu k svojim tvrdeniam žalobca neuniesol dôkazné bremeno. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že žalovaná od roku 2003 nehnuteľnosti neužíva, tieto sú v dlhodobom užívaní žalobcu a jeho rodinných príslušníkov, z ktorého dôvodu súd prvej inštancie dôvodil, že je prirodzené očakávať, že obhospodarovanie a bežné úkony okolo nehnuteľnosti zabezpečia tí, ktorí tieto užívajú. Navyiac, nebolo sporné, že žalobca by žalovanú na predmetné pozemky ani nevpustil, ktoré skutkové tvrdenia žalobca nerozporoval. Žalovaný nepreukázal žiadnymi dôkazmi svoje tvrdenia o tom, že žalovaná k darcovi neprejavuje vďačnosť, že častuje jeho a jeho rodinných príslušníkov vulgarizmami. Pokiaľ žalovaná podala voči žalobcovi resp. príslušníkom jeho rodiny žaloby, tieto sa týkali ochrany jej vlastníckeho práva, čo je nepopierateľným právom žalovanej. Žalobca, na ktorom spočívalo dôkazné bremeno, nepreukázal ani ďalšie popisované správanie sa žalovanej, ktoré by mohlo byť kvalifikované ako hrubé porušenie dobrých mravov zakladajúce nárok na vrátenie daru.

22. Súd prvej inštancie vychádzajúc tak z vyššie uvedených skutočností, rozhodol plne v intenciách daného výkladu ust. § 630 OZ, ak na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že pokiaľ ide o v konaní preukázané správanie žalovanej ako obdarovanej, toto nie je spôsobilé k jeho kvalifikovaniu ako hrubo porušujúcemu dobré mravy, t. j. konanie v hrubom rozpore so súborom spoločnosťou všeobecne uznávaných pravidiel ľudského správania, čím absentuje splnenie druhej zákonnej podmienky (okrem výzvy darcu na vrátenie daru) pre vrátenie daru, ktoré je nevyhnutné pre naplnenie skutkovej podstaty ust. § 630 Občianskeho zákonníka, nad rámec ktorého ďalšie konanie žalovanej tvrdenej žalobcom, tento nepreukázal, teda vo vzťahu k nemu dôkazné bremeno, ktoré ho zaťažovalo, neuniesol.

23. V súvislosti s nespĺnením si dôkaznej povinnosti žalobcom odvolací súd uvádza, že dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností, tvrdených stranami a vykonáva len tie dôkazy, ktoré tieto navrhli. Bolo teda na žalobcov, akým spôsobom žalobný návrh formuloval a na akých skutočnostiach jeho dôvodnosť zakladal a tiež bolo vecou jeho racionálneho posúdenia, či ním tvrdené skutočnosti, je spôsobilý tiež preukázať. Prejednacía zásada úzko súvisí s povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou, ktoré subjektom sporového konania vyplývajú z Civilného sporového poriadku. Povinnosť tvrdenia znamená, že strana sporu musí uviesť skutkové tvrdenia jasne, úplne a zrozumiteľne, aby súd vedel, na základe akých okolností jej vyplýva uplatnené právo, alebo povinnosť. V prípade, ak si strana nesplní povinnosť tvrdenia, teda neunesie bremeno tvrdenia, má to za následok, že skutočnosť, ktorú vôbec netvrdila a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak sa jedná o rozhodnú skutočnosť podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti, bude mať pre ňu väčšinou za následok nepriaznivé rozhodnutie. Dôkazná povinnosť znamená, že strana musí na preukázanie svojich tvrdení označiť a predložiť dôkazy. Ak predložené dôkazy preukážu skutkové okolnosti ňou tvrdené, hovoríme o unesení dôkazného bremena ohľadom jej tvrdení. Prejednacía zásada predstavuje istý stimul, motiváciu pre strany sporu, pretože ak zostanú pasívne, môže im to priniesť negatívne dôsledky v spore, teda nespĺnenie si povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti sa prejaví v nepriaznivom meritórnom rozhodnutí pre stranu, ktorá v tomto smere svoje bremeno neuniesla. K naplneniu týchto skutočností došlo aj v posudzovanej veci, keď žalobca neprodukoval také tvrdenia a dôkazy, ktoré by boli spôsobilé k záveru, že jeho nárok je dôvodný, čo nemohlo mať za následok iné, ako v jeho neprospech vydané rozhodnutie.

24. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná a mala by voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nárok na ich náhradu nepriznal, keďže jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).